

SANNA HEINONEN

NOLAND

WSOY

Sanna Heinonen

NOLAND

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ISBN 978-951-0-43655-4
© Sanna Heinonen ja WSOY 2017

Painettu EU:ssa

Kiitos Villelle

Mun silmissä on sumu. Kaikki näyttää siltä kuin katsoisi paksun muovikalvon läpi. Nurmi on sameaa vihreää, eikä ääri viivoja erota kunnolla. Kuulen vain fajjan huudon.

– Laukaise nyt. Laukaise!

Se kaikuu päässäni. Laukaise. Olen jähmettynyt. Patsas. Pronssinen, jäykkä, raskas patsas, joka lähtee liikkeelle vain nosturilla. Jos silläkään.

– Laukaise, Valterri!

En saa käsiä ja jalkoja hievahtamaan. Sormet ovat turtat, polvet lukossa. Mikään mussa ei tottele. Mikään mussa ei osaa. Suu on tahmea, en pysty nielemään, en puhumaan. Kieli on liimaantunut paksuna kitaleake vasten. Tuntuu siltä kuin ylä- ja alahampaat olisi valettu yhteen. Hengitän, sen sentään tajuan. Sieraimista kulkee ilmaa edestakaisin. Syke kohisee – ei, jyskyttää korvissa. Kyllä, mun sydän hakkaa niin kuin olisin 120 desibelin keikalla. Ja isän ääni, se mylvii kaiken yli. Se on kuin kiväärin laukaus. 160 desibeliä.

– Laukaise!

Joku heiluu edessäni, tulee mua kohti. Hahmo on sininen. Kun se tulee lähemmäs, tunnistan.

Babur.

Tämä on tarina musta, Baburista ja Nolandista. Tämä on myös tarina mun isästä ja Baburin isästä, mustatakkisista ja jalkapallosta. Tämä on tarina pelosta, surusta ja vihasta, mutta ennen kaikkea tämä on tarina ihmeestä.

En ollut koskaan uskonut ihmeisiin, en ennen sitä outoa kevättä ja alkukesää. Tai ehkä nyt siihen, että Maradonalla saattoi olla jumalan käsi, jolla se teki maalin vuonna 1986. Mutta sinä keväänä, kun meidän joukkue pelasi paikasta SM-turnauksessa, tajusin, että ihmeitä tapahtuu. Ei ehkä juuri sellaisia kuin toivoo, mutta ainakin sellaisia, jotka tekevät elämästä hieman mukavampaa.

Mä olen Valteri ja asun mun äidin, isän ja pikkusiskon Saaran kanssa. Mulla on myös velipuoli Jokke, joka elää jo omillaan tässä samassa rupuisessa kaupungissa. Mä pelaan FC Valioissa keskikenttää. Olemme meidän ikäisissä kaupungin parhaat, eli mun lisäksi Niko, Joonas, Hamza, Ahmed, Miika, Otso, Eetu, Kabir, Aleks, Veeti, Jami, Sampo, Leevi, Juho ja Babur. Moni niistä

on samassa koulussa kuin mä – Niko ja Eetu peräti samalla luokalla.

Ennen SM-turnauksen karsintasarjaa mun elämään mahtui lähinnä futisharkkoja, pelejä, kavereita ja koulu. Toki olin tajunnut, että oli sellainenkin kuin ulkopuolinen maailma ja että siellä tapahtui paljon. Faija oli rasittavan kova saarnaamaan asioista. Se vahtasi uutisia, surffasi netissä ja seurasi jotain foorumeja. Ja tietenkin näin, että koulussa asiat olivat eri lailla. Ensin oli puhuttu lamasta, irtisanomisista, säästöistä, leikkauksista ja sitten turvapaikanhakijoista. Siltä tylsältä jaaritukselta ei ole säästynyt varmaan kukaan tässä maassa.

Kaupunki oli muuttunut nopeasti: iso tehdas oli lopettanut ja moni oli saanut potkut, niin kuin faijakin. Opettajat olivat keväällä kukin viikon pakkolomalla vuorotellen. Ei sillä, että se olisi meitä haitannut. Pelasimme ja heitimme läppää, kun ne olivat poissa, ja väänsimme sitten tehtävät kotona – tai oikeastaan jätimme suurilta osin tekemättä.

Samoihin aikoihin entisen kauppaoppilaitoksen asuntolaan tuli vastaanottokeskus, mikä sai isän pään kuumenemaan. Äidinkielenopettaja Pirkko ja valmentajamme Tuukka puolestaan hermoilivat siitä, että osa hiiltyi turvapaikanhakijoista. Mä en tiennyt mitä ajatella.

Sitten sinne tänne alkoi pompsahdella uusia hahmoja, joita kutsuttiin mustatakkisiksi. Ensin niitä oli muutama, sitten kymmenen ja kohta sata. Niihin ei voinut olla törmäämättä menipä minne tahansa – ostarille, puistoon tai leffaan.

Tämä, mitä mun pienen piirin ulkopuolella tapahtui, vaikutti kesää kohti niin yllättävällä tavalla mun elämään, etten olisi ikinä uskonut sitä mahdolliseksi.

2

Huhtikuussa alkoi karsintalohkon kevätkiertös. Viitenä viikonloppuna meidän piti näyttää parhaamme, jotta olisimme heinä- ja elokuun vaihteessa pelaamassa meidän ikäsarjan SM-mestaruudesta. Sinne ei ollut helppo päästä. Meidän alue oli kova.

Ensimmäinen peli oli vieraisissa, ja bussi lähti asemalta ennen kuin aurinko oli kunnolla jaksanut raahtautua ylös.

– Huomenta, joukkueen huoltaja Erja toivotti bussin ovella.

Mumisin tervehdyksen ja kömmin autoon. Nukuin alkumatkan, niin kuin muutkin. Tykkäsin pelimatkoista, vaikka välillä väsyttikin törkeästi. Bussissa pelattiin, katsottiin sarjoja, heitettiin levotonta läppää tai pyörittiin somessa.

Kun pahin väsymys oli nukuttu pois, Alekski kaivoi pädin esiin. Mulla ei ollut omaa, ja tiesin, että oli turha ruinata vanhemmilta. Niko ja Eetu nousivat takaa nojaamaan penkkejä vasten, ja Alekski pisti Gotham pyörimään. Se oli mulle uusi tuttavuus (meillä ei

ollut Netflixiä), mutta Christopher Nolanin Batman-leffat olin katsonut moneen kertaan. Olin kuullut Gotham-sarjasta ja tiesin sen kertovan kaupungista ennen Batmania, ajasta, jolloin Bruce Wayne oli vasta 12-vuotias. Gotham City oli samanlainen kuin elokuvissa ja sarjakuvissa: Sitä piinasi pahuus ja rikollisuus. Oli korruptiota, mafiaa, gangstereita ja väkivaltaa.

Juuri kun sarja pääsi vauhtiin, Tuukka keskeytti puhumalla mikrofoniin ja alkoi herätellä peliin.

– No niin, kertaisin vielä suunnitelmaa. Jos viitsisitte tulla lähemmäs, niin voin samalla näyttää kuvioita.

Tuukka oli huippustrategioiden mestarillinen luoja. Vaikka olimme vielä junnuja, se uskoi kuvioihin ja väänsi meille sopivat taktiikat. Tuukka oli hommattu muutama vuosi aiemmin kehittämään seuran juniorityötä. Sen opeilla emme enää olleet mitään potkupalloilijoita. Tuukan näkemykset osuivat todella nappiin: se halusi, että loisimme aktiivisemmin maalintekopaikkoja Baburille. Se sopi mulle. Pelasin vaihdellen keskikentällä puolustajana tai hyökkääjänä. Nyt Tuukka oli päättänyt, että siirtyisin ylemmäs. Niko pysyisi oikeassa laidassa, ja arvasin, että sitä ketutti älyttömästi.

Niko olisi halunnut päästä keskushyökkääjäksi Baburin tilalle, mutta kaikki tiesivät, etteivät Nikon kyvyt riittäneet ja toisekseen se oli laiska harjoittelemaan. Babur puolestaan oli sairaan hyvä – siis oikeasti ihan käsittämättömän lahjakas pallon kanssa. Ihailin sitä. Ja kadehdin. Babur pystyi pomputtamaan palloa ilmassa niin kauan kuin halusi, ja se kesytti vastustajan puolustajat energisyydellään. Babur napattaisiin

vielä Veikkausliigaan ja Huuhkajiin, eikä ollut mitenkään mahdotonta, että se pelaisi joskus Saksassa, Espanjassa tai Englannissa.

Siihen aikaan mä en ollut vielä paljon tekemisissä Baburin kanssa, mitä nyt moikkailtiin toisiamme ja tsempattiin peleissä. Enkä mä jutellut Kabirin, Hamzan tai Ahmedinkaan kanssa. Ei mulla ollut mamuja vastaan mitään mutten oikein kaveerannutkaan niiden kanssa. Meillä jokaisella oli koulussa ja futiksessa aika lailla omat suosikkikaverit. Niin se vain menee.

Babur oli paennut Afganistanista lapsena. Siihen aikaan Afganistan tarkoitti mulle lähinnä lehtikuvia ja tv-uutisia, joista putosi tietoja pommi-iskuista, mutta en pahemmin noteerannut niitä. Katsoin uutisia, jos niitä sattui tulemaan juuri silloin, kun löhösin sohvalla. Tiesin kuitenkin, että Afganistanissa oli talebaneja, jotka olivat pahiksia. Ne liittyivät Yhdysvalloissa tehtyihin 9/11-iskuihin, jotka olivat tapahtuneet ennen mun syntymää. Olin tietysti nähnyt videot WTC-tornitalojen romahtamisesta, kun lentokoneet törmäsivät niihin tahallaan. Olin selvillä, että Afganistanista oli tullut pakolaisia ja turvapaikanhakijoita, koska faija jaksoi paasata siitä. Se vaahtosi al-Qaidasta ja Isisistä ja samaisti terroristijoukot kaikkiin Lähi-idässä asuviin. Tiesin myös, että Babur oli muslimi. Se ei osallistunut meidän uskonnotunnille, vaan niillä oli omaa opetusta. Oli meille koulussa luennoitu islamista, mutta rehellisesti sanottuna en oikein jaksanut kuunnella tunnilla. Mua kiinnosti lähinnä liikunta, musiikki, biologia ja äikkä.

Tuukka oli käynyt KHK:n pelitavan tarkalleen läpi, ja se varoitti, ettei matsista tulisi todellakaan helppo.

– He ovat nopeita, joten teidän pitää olla skarpina. Ja Babur, Niko ja Joonas, varautukaa hyökkäyksessä siihen, ettei KHK:n puolustajien ohi pääse kevyesti.

Se oli oikeassa. Vastustajien jatkista moni oli meitä pidempiä, ja varsinkin puolustuksessa oli pari jättäläistä. Niiden hyökkäystä oli pirteä alusta asti ja rytmi paljon nopeampi kuin meillä. Ei mennyt kuin pari minuuttia aloituksesta, kun ne olivat upottaneet pallon meidän verkkoon.

– Ei helvetti! Eetu huusi maalilta.

Hetkellisesti tuntui kammottavalta. Miten ihmeessä voisimme ikinä päästä SM:iin? Meidän taidot eivät takuulla riittäisi – eikä kantti. Meidät oli yllätetty täysin.

– Herätys jatkät! Niko huusi.

– Nyt, ihan oikeasti! Peliä! Aleksis kannusti, ennen kuin boltsi putosi uudelleen kentän pintaan.

Onneksi saimme tilanteen haltuun. Homma oli kuin purkka: ensin kova, mutta kun sitä jauhoi, se kävi venyvämmäksi ja pehmeämmäksi, helpoksi ja letkeäksi purra. Babur ja Niko lämpenivät ja alkoivat jekuttaa vastustajan jäykkiä jättejä. Ne eivät vaan pysyneet poikien pyörityksessä. Mutta meidän viimeistely oli täysin kuraa, yksikään veto ei mennyt maaliin. Hyvä puoli oli se, että ennen kuin ensimmäinen puoliaika oli mennyt, me hallitsimme hienoisesti peliä. Tauolla tankkasimme nestettä. Tuukka veti mustalla tussilla ympyröitä ja viivoja tauluun ja selitti.

– Babur, tulet vielä ylemmäs ja keskityt maalinte-koon. Siellä on paremmin tilaa. Sitten vaan tunnetta peliin ja luottamusta. Te osaatte ja olette taitavia. Tämä peli voitetaan, eikö?

Löimme nyrkit yhteen.

Saimme KHK:n pelin pysähtymään jo keskikentälle. Mun täytyi tehdä enemmän töitä, mutta se ei ollut mikään ongelma. Tykkäsin juosta. Kun peliä oli jäljellä vartti, tein unelmasyötön Baburille. Keskityin ja vedin, enkä voinut uskoakaan, miten tarkka potku oli. Babur nappasi pallon, juoksi maalille ja iski kuulun sisään. Maali! Olimme tasoissa. Nyt alkoi tapahtua!

– Mahtavaa! Erja huusi.

– Hyvä pojat! Tuukka tuuletti.

Babur hymyili leveästi ja nosti peukkuja mulle.

– Kiitti Valtsu! Siisti syöttö!

Sen kehu tuntui erityisen hyvältä. Niko näytti happamalta. Se oli varmaan toivonut, että olisin keskittänyt sille.

Olin ennenkin huomannut, että kun vauhdin sai päälle, oli helppo mennä. Oli innokasta ja hauskaa. Ei lainkaan pakkoa ja puurtamista. Me olimme vikkeliä, eivätkä KHK:n järkäleet pelottaneet meitä. Itse asiassa ne olivat etanoita meidän joukkueen messien ja maradonien rinnalla. Möhkäleet kääntyivät hitaasti, ja Babur kikkaili niiden ympärillä tanssien. Ei siis ihme, että toinenkin maali lähti Baburin jalasta.

1–2! Lopulta voitimme niillä numeroilla. Juoksimme keskikentälle ja läiskimme käsiä yhteen. Babur taputti mua selkään.

– Hyvin pelattu!

– Thanks! Mutta sä vasta veditkin!

Paluumatkalla olimme rinta rottingilla. Voisimme ihan oikeasti päästä pelaamaan SM-voitosta.

3

Haistoin kaljan heti. Faija oli viimeisen vuoden kitanut enemmän. Mutsi oli juomisesta tosi kiukkuinen, ja ne riitelivät enemmän kuin koskaan aiemmin. Kun ne tappelivat ja huusivat, otin Saaran huoneeseeni ja suostuin leikkimään mitä ikinä se halusikaan – jopa barbeilla.

– Kuin meni? isä huusi olkkarista, kun riisuin kenkiä eteisessä.

– Ihan hyvin. Voitettiin.

– No niin, hyvä hyvä. Teitkö maalin?

– Tein pari hyvää keskitystä. Toisesta Babur tykitti maalivahdin ohi oikeaan alalaitaan.

– Jaahas, annoit mamun viedä.

Sillä tavalla isä puhui, ja sen mielestä se oli normaalia. Kaikki mitä se teki oli muka normaalia.

– Sä olet suomalainen, joten näytä se.

– Baburkin on suomalainen, sanoin.

– Häh?

Tajusin, että illasta tulisi sairaan pitkä. Äijä vetäisi taas jotain omaa monologia samaa tahtia kuin avaisi

tölkkejään. Sieltä tulisivat sen lempiavaukset jostain tukiaisista, maahanmuuttopolitiikasta, verorahojen tuhlauksesta ja kaikesta sellaisesta umpimielisestä. Jos olisin uskaltanut, olisin sanonut sille, että Huuhkajat ei ollut mitään ilman Perparim Hetemaj'ta. Tai että katsopa Espanjan, Saksan tai Englannin liigaa. Ilman maahanmuuttajia ne olisivat ihan lössyköitä.

Siitä faija vasta olisikin innostunut. Joskus naureskelimme Joken kanssa, että isä olisi sopinut olemukseltaan ja mielipiteiltään 1980-luvun englantilaiseen jalkapallokatsomoon. (Tosin takatukka puuttui.) Tiesin, että siellä oli ollut tosi synkkä meno. Osa katsojista oli heittänyt mustaihoisille pelaajille banaaneja kentälle ja äännellyt kuin apina. Tuukka oli kertonut. Se piti meille kerran opetustunnin siitä, miten kentällä ja katsomossa käyttäydytään ja miten jalkapallossa ei rasismia suvaita.

– Fair play, se on kaiken lähtökohta.

Siinä kohtaa Tuukka katsoi tiukasti mua, Nikoa ja Eetua. Käänsin katseen maahan, mutta Niko ja Eetu vilkaisivat toisiaan ja virnuilivat.

– On se hyvä, että ovat saaneet tännekin niitä mustatakkisia, faija jatkoi.

– Jari, älä viitsi lasten kuullen, äiti huomautti.

– Eikö täällä saa puhua? Häh? Kuule Sari, mustatakkiset katsovat meidän suomalaisten perään. Ymmärrätkö? Etteivät mamut tule meille uhoamaan, isä jankkasi.

Sä tässä uhoat, sanoin mielessäni. Hyvä fiilis voittopelistä oli kadonnut. Mulla oli kauheaa nälkä, ja menin tekemään voikkareita keittiöön. Kuulin, kuinka mutsinääni kävi kimeämmäksi ja faijan kovemmaksi. Pais-

kasin jääkaapin oven kiinni. Söin seisaaltaan ja join maitoa purkin suusta. Isä vaahtosi edelleen.

– Niitä punavihreitä hippipoliitikkoja on ihan liikaa. Sari, olet hyysääjä.

Isä veti äidin sairaanhoitajan ammatin aina mukaan. Isä piti sitä pehmoilijana, kaikkia hoivaavana sisarhentovalkoisena. Jos Jokke olisi ollut käymässä, se olisi hermostunut, vaikka äiti ei ollut sen oma äiti. Meillä oli sama faija mutta eri äidit. Jokke kysyi joskus mutsilta, miten se oikein jaksoi isää. Mä en uskaltanut sanoa vastaan, en äidille enkä isälle. Tai jaksanut. Tai viitsinyt. Ihan miten vain. Se ei olisi kuitenkaan muuttanut mitään.

– Vielä sä kiität mustatakkisia. Hyvä, että saadaan joku roti tähän touhuun, kuulin isän jatkavan.

Mustatakkiset. Tiesin, että ryhmällä oli englannin-kielinen nimi, mutta en muistanut sitä. Eikä näköjään isäkään. Ihmiset olivat alkaneet puhua niistä vain mustatakkisina, vaikka niillä oli Suomen lipun kuva takkiensa selkämyksissä.

Olin nähnyt niitä viimeksi ostarilla muutama päivä aiemmin. Jostain syystä olin varautunut jengiläisten lähellä, vaikka ne eivät sanoneet mitään tai edes katsooneet muhun. Ehkä se johtui siitä, että olin kuullut huhuja pahoinpitelystä. Jotain turvapaikanhakijaa oli lyöty turpaan. En tiedä, oliko se totta. Mustatakkiset nojailivat ostarin likaista betoniseinää vasten ja polttivat röökiä. Tunnistin tyypeistä yhden. Se oli meidän koulusta. Ihmettelin, mitä se teki parikymppisten mukana, mutta ehkä joku niistä oli sen sukulainen.

– Ja kaljaa et jumaliste tänään ota enempiä, äiti hiiltyi.

– Sä et tule sanomaan, mitä mä teen kotona, isä ärähti.

Vatsaan alkoi sattua ja päässä sumeni. Painuin Saaran huoneeseen. Sisko tuijotti kannettavalta lastenohjelmia.

– Moi, miten menee? kysyin.

– Ihan ok.

– Haluutko, että katon sun kaa?

– Joo.

Olohuoneessa huudettiin entistä kovempaa. Mun sydän jyskytti. Olisin halunnut viedä Saaran pois kotoa, mutta istuin vain sen viereen sängylle. Katsoin ruudulta, miten jotkut Jari ja Kari pitivät nikkarinurkkaa.

– Älä välitä porukoista, sanoin Saaralle.

– En mä välitäkään.

– Ne on paskoja. Ei jaksaisi kuunnella tuota huutoa.

– Ei niin.

– Laitetaan tämä isommalle, ehdotin.

Jari ja Kari kailottivat täysillä läppärin kaiuttimesta.

– EI, VAAN, KARI, TÄNÄÄN ME TEHDÄÄN LINNUN...

– PÖNTTÖ!

– PÖNTTÖ. EI. KARI, EI PÖNTTÖ, VAAN TÄNÄÄN TEHDÄÄN LAUTA...

– Mitä nää Jari ja Kari on? kysyin.

Saara alkoi nauraa.

– Ne on tuollaisia kaheleita. Tuo toinen ei edes tunnolla tiedä, onko se Jari vai Kari.

Aloin päästä sarjaan kiinni. Se oli joku lasten komedia. Lämpenin tyyppien huumorille, ja vähän ajan päästä nauroimme Saaran kanssa ääneen. Sisko painoi päänsä mun olkapäälle, enkä ollut enää niin hermona.

4

Aamulla olin superväsynyt ja arvasin, ettei peli kulkisi. Matsi alkaisi yhdeltätoista. Isä kuorsasi sohvalla. Söin ja häivyin hyvissä ajoin lämmittelemään. Kun fillaroin kentälle, näin miten poliisiaseman edessä oli pitkä letka nuutuneita miehiä, naisia ja lapsia. Ne odottivat aseman aukeamista. Olin kuullut, että jonottajat olivat tulleet ainakin Irakista, Somaliasta, Syyriasta ja Afganistanista. Ne hakivat turvapaikkaa Suomesta.

Pallottelin kentällä ensin yksin, mutta sitten tulivat Niko, Eetu ja Aleks. Ne heittivät läppää, mutta mä olin aika lailla omissa ajatuksissani.

– No, Valtsu, mikä on? Niko kysyi.

– Vähän veto poissa.

– Ootsä kipeä?

– En tiedä.

– No, hei jäbä, ihan oikeasti, sä näytät joltain muu-
miolta, Eetu heitti.

– Valvoin vähän liian myöhään, tuli roikuttua netissä,
valehtelin.

Tyypit alkoivat nauraa.

- Mimmejäkö vahtasit, Niko kettuili.
 - Haista kuule, sanoin ja potkaisin pallon täysillä sitä kohti.
 - No hei, älä nyt hermoo, Niko rauhoitteli.
- Aloimme syötellä toisillemme.
- Voinko tulla kattoon viikolla Gothamia? kysyin Aleksilta.
 - Tuu ihmeessä.

Sarja oli jäänyt viimeksi koukuttavaan kohtaan. Bruce oli menettänyt vanhempansa, kun naamioitu pahis ampui ne pimeällä kujalla. Orpo Seline Kyle näki tapahtuman sivusta. Olimme päässeet jaksoon, jossa Bruce tutustuu Selineen ja toivoo sen avulla löytävänsä porukoidensa tappajan. Samaan aikaan Gothamien maailmasta pulppuilee lisää rikollisuutta, häiriintynyt Pingviini vaappuu siellä täällä, eikä keneenkään voi luottaa.

Eetu paineli maalille, ja me yritimme upottaa palloa verkkoon. Sain kaksi laukausta viidestä sisään, ennen kuin muut pelaajat ja Tuukka tulivat kentälle. Olin todella kankea enkä tiennyt, miten selviäisin pelistä. Olisi ollut enemmän kuin tärkeää, että olisin saanut nukuttua yöllä hyvin.

Yritin juosta ja hyppiä alkuverryttelyjä niin kuin muutkin, mutta olin auttamattoman tahmea. Katsoon alkoi valua väkeä. Ei meillä mitään valtavaa yleisöä koskaan ollut, mutta joidenkin sukulaisia, kavereita ja muutamia tyttöjä tuli matseihin, monesti myös Baburin sisko ja veli. Näin, kun isä nousi portaita Nikon ja Eetun fajojen kanssa. Ne olivat olleet kavereita jo ennen meidän syntymää. Eetun isä Juha oli ok, mutta Toni, Nikon isä, oli aika kiivas ja ehdoton mielipiteis-

sään. Joskus fajjat istuivat meillä iltaa, ja silloin Niko ja Eetu tulivat mukaan.

Tuomari antoi pallon peliin, ja homma lähti käyntiin. Jaros oli taitava joukkue, ja meidän oli pakko pelata puolustuskannalla. Ei me sentään ihan koko ajan pyörity oman maalin edessä, mutta ei se mitään riemukasta hyökkäyspeliäkään ollut.

Onnistuin kohtuullisesti riistämään vastustajalta palloa ja syöttämään muutaman hyvän paikan. Ennen toista puoliaikaa peli oli tasan 0-0. Aloin kuitenkin huomata, että väsymys painoi jo pahasti.

Uni oli jäänyt vähiin yöllä porukoiden takia. Isä oli lähtenyt lopulta ovet paukkuen kapakkaan. Äiti oli rauhoitellut ensin Saaran nukkumaan ja tullut sitten mun huoneeseen.

- Hyvää yötä, Valtsu, se sanoi. - Kyllä tämä tästä. Isällä on vähän vaikeaa.

- Joopa joo. Sillä on aina vaikeaa, vastasin sängystä ja puristin silmät kiinni.

- No, ei kai nyt ihan aina, äiti huokaisi.

- Onpas.

- Kieltämättä tässä on ollut vähän pidempään hankalaa.

Äiti näytti neuvottomalta. Avuttomalta. Se yritti hymyillä ja sitten se silitti mun päätä.

- Koita nyt nukkuu. Hyvää yötä!

Olin herännyt kahdelta yöllä, kun isä kompuroi kotiin. Painoin tyynyä korvaa vasten, mutta ei se tietenkään mitään auttanut. Porukat alkoivat taas nahista. Pinnistin luomia yhteen ja toivoin, että rauha laskeutuisi nopeasti. Kokeilin Tuukan neuvomaa mielikuvaharjoitusta, jota teimme ennen tärkeää peliä: mietin, miltä

lämpö tuntui, miten uimavesi ympäröi kroppaa, miltä sade kuulosti, miten tuuli siveli otsaa... Ei auttanut. Jossain vaiheessa Saara tuli peiton ja tyynyn kanssa mun viereen, panin käden sen ympärille, ja olimme nukahtaneet siihen. En tiedä, paljonko kello oli ollut.

– Valtteri, peliä, peliä! faija kajautti katsomosta.

Mun jalat olivat jo maitohapoilla, eikä pääkään enää toiminut. Niin kuin aina, isä, Juha ja Toni huusivat kentälle neuvoja ja latistusta. Ne buuasivat vastustajille mutta kommentoivat myös meidän pelaajia, varsinkin Baburia, Kabiria, Hamzaa ja Ahmedia aina kun ne eivät onnistuneet. Muuten faijat eivät antaneet niille huomiota: ei, vaikka ne olisivat tehneet saksipotkumaalin.

Kuuntelin, miten isä kailotti mulle, että syötä Nikolle, keskitä, mene ylös, älä päästä läpi ja sitä rataa. Se menetti malttinsa Baburille, kun tämä mokasi yhden hyvän maalipaikan. Faija taisi käyttää sanaa terroristinpentu. Tuomari osoitti isää etusormella ja pyöritti päätään. Babur näytti todella kiukkuiselta, en ollut koskaan nähnyt sitä niin kiihtyneenä. Tuukka vinkkasi Baburin käymään lähellään ja tsemppasi sitä.

– Älä välitä, se on urpo ukko, pelaa vaan ja nollaa tilanne.

Katselin maahan ja toivoin, että peli olisi vihdoin ohi ja pääsisin lämpimään suihkuun seisomaan.

Hiki valui ja silmiä kirveli. Pallo pyöri meidän päässä, ja yritin tajuta, missä se kulki. Sitten näin, miten Jaro sin pitkä hyökkääjä sai kuulan haltuunsa ja lähestyi meidän maalia. Pinnistin ja päätin pelastaa tilanteen. Spurttasin sen, mikä reisistä vielä lähti. Onnistuin kuin onnistuinkin saamaan pallon jollain ihmeellä hyökkääjältä pois. Mun oli tarkoitus palauttaa se Eetulle,

WSOY:n kirjoituskilpailussa palkittu nuortenromaani on vahva kertomus monikulttuurisesta ystävydestä ja rakkaudesta jalkapalloon.

TUHAT JA YKSI TARINAA NUORUUDESTA

 -kirjoituskilpailu

Valtteri on kantasuomalainen nuori, afganistanilaistaustainen Babur taas on tullut Suomeen pakolaisena äitinsä ja sisarustensa kanssa, isän kohtalosta ei ole tietoa. Poikien tarina voisi tapahtua missä tahansa suomalaisessa pikku-kaupungissa: maahanmuutto puhuttaa ja ilmapiiri on voimakkaan polarisoitunut. Kun mustatakkisten porukka alkaa systemaattisesti vainota poikia, heidän täytyy paeta henkensä edestä. Eräällä tällaisella pakoreissulla Babur neuvo Valtterille reitin Nolandiin, paikkaan jossa voi olla vapaa ja turvassa. Mutta mikä Noland oikein on, ja kuka sinne pääsee? Mistä Babur on oppinut sinne reitin?

Sanna Heinonen on Kajaanissa asuva toimittaja. *Noland* on hänen esikoisteoksensa.

”Allegoria jalkapallon pelipaikoista osoittaa keskikenttäpelaajan merkityksen: samaan aikaan on hyökättävä ja puolustauduttava, pidettävä pää kylmänä ja sydän paikallaan.”

– LAURA LÄHTEENMÄKI, KILPAILURAADIN JÄSEN

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-43655-4